

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

**Metodické odporúčania
na vyučovanie slovenského jazyka
v základnom a rozširujúcom jazykovom kurze štátneho jazyka
pre deti cudzincov**

Autori: Mgr. Alžbeta Bernáthová
PaedDr. Monika Reiterová
PaedDr. Renáta Somorová

„Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 21. decembra 2005 číslo CD-2005-25654 / 39860 ako „Učebný plán pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov, Učebné osnovy pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov a Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov.“

1 Príprava učiteľa na jazykový kurz

Rozhodujúcim činiteľom realizácie základného a rozširujúceho jazykového kurzu štátneho jazyka, pri ktorom je dôležitá jazyková dispozícia, ktorá súvisí s dokonalým ovládaním spisovného jazyka, je učiteľ. Dôležitá je odborná pedagogická pripravenosť, znalosť teórie a metodiky vyučovania cudzieho jazyka. Každý učiteľ si pred začiatkom výučby musí najprv sám dobre preštudovať požiadavky, musí si ich správne osvojiť a predovšetkým v predstihu pochopiť. Musí si osvojiť rôzne rečovanky, básne, príbehy, piesne, aktualizované hry, hudobno-pohybové hry, pomocou ktorých chce vyučovanie spestriť. Na každú činnosť sa musí dokonale pripraviť, aby bola hravá, zaujímavá a poskytovala žiakom hlboké zážitky. Musí mať k dispozícii dostatok názorných pomôcok a didaktickej techniky, ako aj potrebnú detskú a odbornú literatúru.

Obsah jazykového kurzu si vyžaduje zvýšené nároky na učiteľa. Obsah učebných osnov učiteľ rozvrhne podľa svojich podmienok. To si vyžaduje písomnú prípravu učiteľa na vyučovanie. Učiteľ sa musí v prvom rade zoznámiť s prostredím, odkiaľ žiaci pochádzajú a zoznámiť sa s ich rodičmi.

Učiteľ dodržiava tieto zásady oboznamovania žiakov so slovenským jazykom:

- zásada primeranosti – nezaťažovať žiakov náročnými a nesplniteľnými požiadavkami, klásť požiadavky primerané možnostiam učiacich sa,
- zásada zábavnosti, hravosti a prežívania – voliť vhodné metódy a formy práce; hra je základným vzdelávacím i výchovným prostriedkom,
- zásada postupnosti pri zostavovaní časovo–tematického plánu,
- zásada systematickosti a pravidelnosti má neobyčajný význam pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- zásada upevňovania a utvrdzovania si vedomostí – vedomosti upevňovať na základe systematického opakovania známych slov a slovných spojení,
- zásada názornosti – na podporu aktivity žiakov, na upútanie ich pozornosti a zvýšenia efektívnosti výchovno-vzdelávacej práce.

Na dosiahnutie stanovených cieľov a obsahu si učiteľ podľa vlastného uváženia vyberá nasledujúce metódy a formy práce:

- praktické, názorné, slovné metódy a formy, ktoré majú zaujímavý, pútavý a prítiažlivý charakter s emocionálnym nábojom,
- využíva najefektívnejšie metódy, pri ktorých je žiak aktívny, t.j. didaktické hry, inscenačné a dramatické metódy,
- cieľavedome vyberá a využíva účelné, výstižné, prítiažlivé, zaujímavé a využiteľné výchovno-vzdelávacie prostriedky,
- vyberá primerané lexikálne jednotky, ktoré sa týkajú stanovených okruhov a príslušných komunikačných situáciách (uvedený repertoár slovnej zásoby je len pomôckou);
- vyberá štruktúru a spôsob plánovania vyučovacej hodiny.

2 Metódy, formy a prostriedky výchovno-vzdelávacej práce v rámci základného a rozširujúceho kurzu štátneho jazyka

Základnými metódami osvojovania slovenského jazyka v rámci základného jazykového kurzu a rozširujúceho jazykového kurzu štátneho jazyka sú: priamka metóda (bez čítania a písania), redukovaná priamka metóda (učebný proces je rozšírený o čítanie a písanie). V rámci prirodzených sociálnych situácií si žiaci osvojujú jazyk bez vysvetlenia gramatických pravidiel.

Osvojovanie slovenského jazyka prebieha na základe počúvania a zapájania sa do príslušných komunikačných situácií. Výhodiskom osvojovania si cudzieho jazyka je počúvanie a rozprávanie, ktoré sa realizuje imitáčnou metódou.

Osvojovanie si elementárnych základov slovenského jazyka nemožno uskutočňovať len mechanickým memorovaním a opakovaním textu, t.j. bez porozumenia obsahu. Aj keď obsahom jazykovej prípravy sú názvy predmetov, osôb, javov a dejov, ktoré žiaci bežne pomenúvajú vo svojom materinskom jazyku, nie je možné ho sprostredkovať bez názornej ukážky vecí, ktorých názvy si osvojujú. Veľmi dôležitá je komunikačná situácia. Učiteľ si môže pomôcť aj opisom predmetu, oprieť sa o praktickú skúsenosť žiakov, o ich predstavy, fantáziu a zážitky. Okrem správneho výberu metód na základe konkrétneho obsahu a ich optimálneho metodického postupu je dôležité, aby všetky metódy jazykovej prípravy mali emocionálny náboj, aby boli pútavé a zaujímavé. Každá metóda, ktorú učiteľ použije, má mať hrový charakter. Musí to byť taký spôsob, ktorý bude pre žiaka príťažlivý obsahom a formou, pri ktorom môže byť žiak aktívny. Cieľom hry je rozvoj pamäti, komunikačných zručností, logického myslenia.

2.1 Metodické odporúčania na rozvíjanie ústneho prejavu

○ Na tvorbu jednoduchého dialógu musí učiteľ cielavedome rozvíjať slovnú zásobu žiakov a zároveň v rámci didaktických hier (manipuláciou predmetov, hračkami) oboznamovať žiakov s prvými vetnými modelmi: Kto je to? Čo je to? Učiteľ najprv sám kladie otázku, aj si na ňu odpovie, až po viacnásobnom opakovaní povzbudzuje žiakov, aby na otázku tiež odpovedali najprv spoločne, potom aj jednotlivo. Učiteľ pritom dáva jednoduché pokyny, napr. „Povedz!“ „Povedzte!“, ktorým žiaci najprv nerozumejú. Po opakovaní pojmu žiakom učiteľ opäť spojí slovo s konkrétnym predmetom, žiakov požiada, aby si ho predstavili a opäť pristúpi k verbálnemu opakovaniu. Pomocou gestikulácie a názornej ukážky postupne dosiahne, že žiaci pokyny pochopia a budú na ne správne reagovať. Pri nácviku každého vetného modelu učiteľ použije jednoduchý dialóg, napr. učiteľ položí otázku: „Je to Ivan?“ Odpoveď žiaka: „Áno, to je Ivan.“ alebo „Nie, to nie je Ivan, to je Peter.“ Iná situácia. Učiteľ položí otázku: „Je to lopta?“ Odpoveď žiaka: „Áno, to je lopta.“ alebo „Nie, to nie je lopta, to je auto.“ Ďalšia situácia. Učiteľ navodí dialóg: „Dobrý deň, Peter.“ Žiak odpovedá na pozdrav: „Dobrý deň, pán učiteľ.“ Podobne sa zoznamujú žiaci aj s ostatnými vetnými modelmi. Učiteľ pomocou názorných pomôcok a zaujímavých činností podnecuje hovorovú aktivitu žiakov, pričom dostatočne zaraďuje hrové situácie, rečovanky, básničky, piesne, hry a iné.

○ Rozhovory sa uskutočňujú doslovnou alebo voľnou reprodukciou vypočutých alebo prečítaných textov, pretváraním dialógov, dramatizáciou súvislých textov a samostatným zostavovaním dialógov v daných situáciách. V základnom jazykovom kurze štátneho jazyka sú potrebné aj tzv. usmerňované, organizované rozhovory.

○ Základným metodickým postupom tvorby kratších súvislých textov je reprodukcia obsahu podľa otázok, pretváranie dialógov na monológy, pretváranie textov (čas, spôsob, osoba, číslo a pod.).

○ V prípravnom štádiu, v tzv. tréningových cvičeniach sú potrebné aj iné metodické postupy a formy práce, ako napr. precvičovanie dialógov, zdvorilostných fráz, prísloví, porekadiel, tvorenie viet z daných slov, tvorenie otázok, opakovanie dialógov po replikách.

○ Jedným z kritérií zrozumiteľnej, zmysluplnej komunikácie je správna artikulácia hlások, t. j. správna a zrozumiteľná výslovnosť, správne členenie textu a správne tempo reči. Na osvojenie správnej artikulácie, rytmu, tempa a dynamiky reči je žiaduce zaradiť do obsahu každej vyučovacej hodiny foneticko-fonologické cvičenia. Najefektívnejšími formami nácviku je počúvanie a imitácia, rozprávanie v rôznom tempe, s rôznou dynamikou, vytlieskanie rytmu, skandovanie atď.

○ Paralelne s osvojovaním verbálnej komunikácie je vhodné nacvičovať aj náležitú neverbálnu komunikáciu: pozorovať a nacvičovať mimiku, gestá, držanie tela, dodržanie vzdialenosti medzi hovoriacimi v závislosti od situácie.

○ Osvojovanie ústnej komunikácie vyžaduje pracovať v malých skupinách. V základnom jazykovom kurze štátneho jazyka je vhodné zaradiť nácvik jednoduchých rozhovorov, memorovanie a doslovnú reprodukciu rozhovorov, opakovanie dialógov po replikách, jednoduchú analýzu textov podľa otázok. V rozličných hrách a simulovaných situáciách je dôležité, aby žiak v prvom rade nacvičoval vlastnú úlohu, preto je potrebné, aby sa do situačných hier zapojil aj učiteľ a hral úlohu dospelých (predavača, lekára a pod.).

2.2 Metodické odporúčania na rozvíjanie počúvania s porozumením

○ Počúvaním a nácvikom básničiek, rečňovaniiek, piesní, jednoduchých rozprávok a príbehov učiteľ vedie žiakov k osvojovaniu správnej artikulácie, správnej výslovnosti, dynamiky a rytmu slovenského jazyka. Neskôr touto cestou upevňuje slovnú zásobu žiakov, precvičuje výslovnosť niektorých slov či hlások, hláskových skupín. Na počúvanie vyberá rozprávky, ktoré žiaci poznajú aj v materinskom jazyku, ale i tak pri počúvaní využíva názorné pomôcky (maňušky, bábky, obrázky, film a pod.).

2.3 Metodické odporúčania na rozvíjanie čitateľských zručností v slovenskom jazyku

Metodické postupy rozvíjania čitateľských zručností v slovenskom jazyku sa realizujú u žiakov, ktorí majú predpoklady učiť sa čítať slovenský text. V súčasnosti sa v Slovenskej republike uplatňuje hlásková analyticko-syntetická metóda, ktorá sa člení na tri etapy:

- prvou etapou je jazyková príprava,
- druhou etapou je slabikovo–analytický spôsob čítania,
- treťou etapou je plynulé čítanie.

○ V prvej etape sa kladie dôraz na rozvoj komunikačných prejavov žiakov, precvičovanie zrakovej a sluchovej percepcie, nácvik správneho vnímania, modulácie hlasu a artikulácie. V rámci nej sa cvičí analýza vety a slova. Žiaci sa môžu oboznamovať s veľkými tlačenými písmenami. Žiaci by mali prvou etapou prejsť ešte v základnom jazykovom kurze.

○ V druhej etape si žiaci osvojujú jednotlivé písmená a nacvičujú syntézu hlások. Učia sa čítať slabiky a slová. Druhú etapu výučby čítania by mali deti absolvovať počas základného jazykového kurzu slovenského jazyka aj rozširujúceho jazykového kurzu slovenského jazyka. Tretia etapa sa realizuje v ďalších jazykových kurzoch, ktoré sú na upevňovanie a utvrdzovanie komunikačných a čitateľských zručností.

2.4 Využívanie jazykových hier a situačných hier v procese osvojovania jazyka

Hra je pre dieťa dôležitým prostriedkom na rozvoj pamäti, komunikačných zručností, logického myslenia, pozorovacích schopností, pričom dieťa využíva vlastnú fantáziu, vlastný tvorivý potenciál a schopnosť dokonale sa prispôbiť novým situáciám, ktoré hra ponúka.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich aktivizačných hier:

- Motorické manipulačné hrové činnosti, ktoré súvisia s pomenovaním prostredia, osôb a predmetov sa realizujú vo všetkých tematických okruhoch.
- Pohybové kruhové hry sa uskutočňujú tancom, spevom, udávaním taktu tleskaním, klopaním, dupaním a pod. Charakter textov hier v kruhu vyhovuje najmä z hľadiska častého opakovania tých istých slov v sprievode určitej melódie. Napríklad melodická kruhová hra: „[:Ty a ja, my dvaja, prechádzame sa:], [:Prechádzame sa sa sa:] Ty a ja, my dvaja prechádzame sa.“ Každý žiak má možnosť uplatniť svoje poznatky aj individuálne časti svojho sólového prejavu.
- Tvorivé (situačné) hry sú najnáročnejšou prácou učiteľa, pretože ich organizácia a usmerňovanie si vyžaduje jazykové, psychologické i pedagogické znalosti, ako i individuálne poznanie každého žiaka. Tieto hry rozvíjajú detskú aktivitu a fantáziu, preto sú vhodné pre žiakov v mladšom i staršom školskom veku.

Učiteľ organizuje situačné hry nasledovne:

- Vytvorí prostredie, ktorým sleduje navodenie istej situácie (v jedálni, v obchode, na pošte a pod.).
- pomocou vhodnej hry, napr. hudobno-pohybovej hry navodí situáciu (napr. s piesňou: Ide, ide vláčik... odcestujú do mesta nakupovať: „Prosím si lístok.“ „Nech sa páči.“ „Ďakujem.“).
- Učiteľ rozdelí úlohy (predavača a predavačky, sprievodcu a cestujúceho, učiteľa a žiaka, lekára a pacienta a pod.) a po príchode do obchodu, triedy, ordinácie sa opakuje základný dialóg („Dobrý deň!“ „Čo si prosíš?“ „Prosím si...“ „Nech sa páči!“ „Ďakujem.“ „Dovidenia.“).
- Učiteľ sústavne podnecuje komunikačnú aktivitu žiakov a nabáda ich vyjadrovať sa v jednoduchých rozvitých vetách (napr. „Prosím si veľkú červenú loptu.“ „Môj otec a moja matka sú dobrí rodičia.“ „Ruky si umývam novým mydlom.“).
- Učiteľ dbá na to, aby sa všetci žiaci vystriedali v hre a úlohách, pričom sa aj sám zapája do hry.

Didaktické hry umožňujú systematické precvičovanie názvov predmetov a jednoduchých vetných celkov. Podľa stanovených pravidiel sa v nich žiaci oboznamujú s názvami predmetov na obrázku, ktorý majú pred sebou. Systematickým rozvíjaním slovnej zásoby si rozvíjajú a upevňujú gramatické javy. Didaktická hra má istý zámer, ktorý je vyjadrený konkrétnou úlohou. Úlohy žiaci plnia v záujmovej činnosti, ktorá si vyžaduje, aby dodržiavali určité pravidlá. Na základe manipulácie s predmetmi sa v didaktických hrách spresňujú predstavy žiakov o predmetoch, aktivizuje sa ich slovná zásoba. Didaktické hry vyberá učiteľ podľa úrovne žiakov a podľa úloh, ktoré chce hrou plniť.

Na oboznámenie žiakov so slovenským jazykom sú vhodné didaktické hry, ktorých úlohou je:

- pomenúvať skutočné alebo zobrazené predmety (osoby), ich názov, vlastnosť, činnosť, vyberať predmety, obrázky podľa totožnosti, spolupatričnosti (oblečenie, hygienické potreby, jedlo, školské potreby, bytové zariadenie, dopravné prostriedky a pod.),
- triediť predmety podľa vonkajších znakov - farba, druh, veľkosť, činnosť a pod. sústrediť sa na činnosť, ktorú žiaci vykonávajú počas dňa, činnosť, ktorú vykonávajú ich rodičia, vychovávatelia.

Dramatizované hry patria do skupiny tvorivých hier, ktoré si vyžadujú veľkú pozornosť a starostlivosť učiteľa. Sú cenným prostriedkom na rozvíjanie ústneho prejavu žiakov a na upevňovanie ich pamäti a rozširovanie ich fantázie. Žiaci sa naučia základné repliky rozprávok a poviedok, neskôr reprodukovujú reč hlavných postáv. Prevažnú časť rozprávky rozpráva učiteľ ako rozprávač, ale žiakom pomáha aj priamymi otázkami, na ktoré žiaci odpovedajú. Zážitok z dramatizácie je umocnený vhodne volenými pomôckami a rekvizitami (maňušky, bábky alebo oblečenie účinkujúcich). Riadenie dramatizovaných hier vyžaduje veľmi taktný prístup učiteľa. Musí vedieť včas vstúpiť do hry, prípadne pomôcť žiakom v organizovaní, alebo pomôcť im vystúpiť a zaradiť sa medzi divákov. Podľa potreby upraví text na dramatizáciu (napr. skráti, zjednoduší) tak, aby neporušil kontext, dej a literárnu hodnotu rozprávky.

Hry súvisiace s vizuálnym vnemom sú založené na pozorovaní žiaka a opakovaní názvu či predmetu, osoby, vlastnosti alebo deja po učiteľovi. Učiteľ takéto pozorovanie riadi jednoduchými otázkami: „Kto je to?“ „Čo je to?“ „Čo robí?“ „Aký/aká/aké je?“ K dispozícii má konkrétne predmety alebo obrázky, ktoré majú nielen demonštračný význam, ale pomocou nich žiaci so záujmom triedia, hromadia pojmy, rozvíjajú svoju pozornosť, estetické cítenie.

Pri výbere hry si učiteľ musí pamätať, že hra sa musí naplniť konkrétnym obsahom, opierať sa o túžbu žiakov po sebauplatnení v činnosti a v ústnom prejave. Rozvoj komunikačných zručností vychádza z napodobňovania a z dobre organizovanej činnosti, prechádza do jednoduchej manipulácie s osvojenou lexikou v rámci vetných modelov. Akýkoľvek nácvik komunikačných prvkov sa uskutočňuje analogicky, t. j. učiteľ v danej štruktúre obmieňa jej časti. Jednotlivé štruktúry sa v pestrej hrovej činnosti obmieňajú, opakujú tak dlho, že sa stanú automatizovanými formami.

2.5 Metódy a prostriedky výchovno-vzdelávacieho procesu

Pri príprave vyučovacích hodín sa učiteľ sústreďuje najmä na sledovanie pokroku v rozvoji komunikačných zručností, ktoré sú nadradené čiastkovým výsledkom a osvojovaniu jednotlivých jazykových prostriedkov. Hodnotí predovšetkým schopnosť žiakov riešiť konkrétne komunikačné úlohy. Oceňuje hlavne záujem o vyučovací proces, splnenie komunikačného zámeru a kreativitu žiakov.

Na posilnenie výchovno-vzdelávacieho procesu sú k dispozícii rôzne metódy hodnotenia, ktoré rozvíjajú osobnosť, pamätajú na tvorivosť, sebareguláciu, rešpektujú individuálne odlišnosti každého jednotlivca. Pri hodnotení výkonu žiakov sa nevyužívajú metódy tradičného hodnotenia klasifikáciou, ale slovné hodnotenie. Učiteľ pozoruje žiakov, ich vzájomné kontakty, sleduje ich v aktívnej činnosti, s kým vytvárajú priateľstvá, skupiny, kto je v skupine iniciátorom, aký majú v skupine vzájomný kontakt, aký je obsah zamerania danej skupiny.

Učiteľ sa v prvom rade zameriava na pozitívne hodnotenie, v ktorom vychádza z kladov a predností žiaka. Povzbudivým spôsobom a prejavom dôvery pochváli úspech žiaka. Na negatívne javy reaguje pokojným poukázaním na ich dôsledky. Očakávanie úspechu alebo aspoň nádej na kladné hodnotenie je jednou z podmienok vzniku záujmu a motivácie k činnosti. Učiteľ má pozitívne hodnotiť a oceňovať to, na čo sa vo svojom výchovno-vzdelávacom procese zamerá (tvorivosť, originalitu, samostatnosť, spoluprácu). Pozitívne zameranie hodnotenia treba chápať ako schopnosť učiteľa odhaliť u žiaka to, čo možno pochváliť, v čom ho povzbudiť, dať mu tak príležitosť prežiť pocit radosti z úspechu a procesu učenia.

V hodnotení je potrebný individuálny prístup. To znamená, posudzovať výkony žiaka podľa jeho vlastných možností a schopností. Činnosť žiaka hodnotiť vzhľadom na jeho

snaživosť a schopnosti. To predpokladá, nezohľadňovať len výsledok činnosti, ale aj spôsob, akým dospel k záveru, ako dokázal prekonať sám seba.

I napriek tomu, že učiteľ dáva dôraz na individualitu žiaka, dôležitá je i komplexnosť, ktorá spočíva v celostnom rozvoji osobnosti žiaka. Venovať pozornosť nielen intelektuálnym schopnostiam, manuálnym zručnostiam, tvorivosti a samostatnosti, ale aj schopnosti nadobudnúť poznatky, postoje, rozvíjať kognitívnu, emocionálnu, sociálnu a mravnú stránku žiakovej osobnosti.

Pri hodnotení učiteľ kladie dôraz na sústavnosť a variabilnosť hodnotenia, čo znamená stále používať najrozličnejšie hodnotiace postupy. Učiteľ by mal využívať viaceré verbálne i neverbálne formy hodnotenia. Prostredníctvom čo najširšej škály rôznych slovných vyjadrení by mal špecifikovať rozsah vedomostí a zručností jednotlivých žiakov, ako aj pokrok v učení, nárast výkonnosti, individualizovať a diferencovať výpovede o žiakoch s vystihnutím individuálnych zvláštností, označiť príčiny neúspechu a ponúknuť perspektívu riešenia.

Slovným hodnotením v spojení s prvkami neverbálnej komunikácie (úsmev, pohľadanie, radosť, nadšenie a pod.) učiteľ predovšetkým vyjadruje uznanie, povzbudenie, podporu, zbavuje strachu a trémy, dodáva istotu, motivuje do učenia, zlepšuje vzťahy medzi učiteľom a žiakom, ale i žiakmi navzájom; usiluje sa, aby hodnotením neponižoval žiaka, vyvaruje sa irónií a posmechu.

Na posilnenie vzdelávacích výkonov žiakov učiteľ dodržiava tieto zásady súvisiace s hodnotením. Učiteľ:

- hodnotí každý výkon žiaka,
- hodnotí verbálne aktivity,
- hodnotí podľa miery výkonu, podľa kvality práce, myslenia, prístupu a schopnosti prejavovania sa,
- využíva variabilnosť hodnotenia, vyvaruje sa stereotypu (využíva rozličné formy odmen - pozornosť, potlesk, podanie ruky, symbolické odmeny, neverbálne odmeny - úsmev, pohľadanie, aktivizujúce spôsoby, vyjadrením dôvery, povzbudením žiakov a pod.),
- pri negatívnom výkone žiaka pokojne poukáže na ich dôsledky, nepoužíva iróniu, sarkazmus, výsmech, využíva sebahodnotenie žiaka, všíma si ako vníma a prežíva učiteľovo hodnotenie a aký postoj zaujíma k jeho hodnoteniu,
- oboznámi sa s postojom žiaka voči úspechu či neúspechu,
- využíva neverbálnu komunikáciu, gestikuláciu, mimiku, úsmev a pod.

V súvislosti s jazykovou prípravou treba upozorniť na dôležitosť premyslených a cieľavedome využívaných výchovno-vzdelávacích prostriedkov, ktoré majú významnú funkciu a sú organickou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Prostriedky sa majú voliť tak, aby pri jazykovej príprave mohli plniť nasledujúce funkcie.

- didaktickú (optimalizujú poznávanie žiakov a osvojovanie reči, ich používaním si žiaci osvojujú reč efektívnejšie a ľahšie),
- aktivizačnú (podnecujú, rozvíjajú a udržiavajú záujem žiakov o osvojovanie slovenského jazyka, aktivizujú poznávacie procesy a vlastné vyjadrovania),
- motivačnú (evokujú žiakov do plnenia úloh, vzbudzujú emocionálne a vôľové zaujatie k obsahu a činnosti),
- rekreačnú (umožňujú, aby si žiaci obsah osvojovali v hrových činnostiach),
- tvorivú (umožňujú rozvoj kreativity a flexibility),
- kompenzačnú (poskytujú sprostredkovanie výučby prostredníctvom rôznych hier).

V základnom jazykovom kurze slovenského jazyka učiteľ pracuje s autentickými materiálmi, ktoré rozvíjajú komunikačnú stratégiu.

Zoznam použitej literatúry

Petrášová, M.: Vzdelávanie detí migrujúcich rodičov- žiadateľov o postavenie utečenca a utečencov v Slovenskej republike (projekt). Bratislava: ŠPÚ, 2000.
Štefeková, K. – Culková, R.: Metodické poznámky k elementárnemu čítaniu. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2001. ISBN80-7158-349-9
Učebné osnovy Slovenský jazyk a literatúra pre 1.-8. ročník základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Bratislava: MŠaV SR, 1993
Zákon č. 270/1995 Z.z o štátnom jazyku Slovenskej republiky.

Zoznam odporúčanej literatúry pre učiteľov

Bartalosová, E.: Učím sa čítať a písať po slovensky. Bratislava: SPN, 1997.
Bartalosová, E.: Učím sa čítať a písať po slovensky. Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 2. ročník ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským. Bratislava: SPN, 2000.
Bendová, K.: Čačky hračky. Bratislava: Mladé letá, 1978.
Čepčeková, E.: Varila myšička kašičku. Bratislava: Mladé letá, 1977.
Čepčeková, E.: Zrkadielka. Bratislava: Mladé letá, 1981.
Dratva, T. a kol.: Slovenčina pre cudzincov (1. časť). Bratislava: SPN, 1978.
Dratva, T. a kol.: Slovenčina pre cudzincov. Bratislava: SPN, 1999.
Ďuríčková, M.: Zlatá brána. Bratislava: Mladé letá, 1978.
Ďuríčková, M.: Malá zlatá brána. Bratislava: Mladé letá, 1978.
Hodinky (leporelo). Bratislava: Mladé letá, 1979.
Kniha pre najmenších (s notovou prílohou). Bratislava: SPN, 1971.
Liptáková, T.: Dopravná výchova v MŠ. Bratislava: SPN, 1978.
Naším deťom. Bratislava: SPN, 1981 (1. vyd.), 1985 (2. vyd.).
Navrátil, J. - Lehotská, E.: Pramienok. Bratislava: Mladé letá, 1983.
Ondrejka, K.: Poďte, deti, medzi nás. Bratislava: Mladé letá, 1980.
Smrek, J.: Maľovaná abeceda. Bratislava: Mladé letá, 1977.
Stanko, J – Stanková, A.: Prvouka. Metodická príručka na vyučovanie v 1. ročníku ZŠ. Bratislava: SPN, 1997.
Stanko, J – Stanková, A.: Prvouka. Metodická príručka na vyučovanie v 2. ročníku ZŠ. Bratislava: SPN, 1997.
Stanko, J – Stanková, A.: Pracovný zošit k prvouke pre 2. ročník ZŠ. Košice: Východoslovenské tlačiarne, 1994.
Šimková, V. - Domasta, J.: Púpavienka. Bratislava: SPN, 1975.
Šimková, V. - Domasta, J.: Prvosienka. Bratislava: SPN, 1981.
Štefeková, K. – Culková, R.: Učíme sa čítať. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.
Štefeková, K. – Culková, R.: Metodické poznámky k elementárnemu čítaniu. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2001.
Virgovičová, L.: Šlabikár 1. časť. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2003.
Virgovičová, L.: Šlabikár 2. časť. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2002.
Virgovičová, L.: Čítanka. Bratislava: SPN 2003.
Virgovičová, L.: Moje prvé čiary. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1991.
Virgovičová, L.: Písmenká – moji kamaráti. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2001.
Krupová, D.: Slovné hodnotenie. Bratislava: ŠPÚ, 1998.

Príloha č. 1

**Vzorový časovo-tematický plán
základného jazykového kurzu štátneho jazyka**

Obdobie	Tematický celok - názov témy	Počet hodín
1. týždeň	Zoznámete sa, to je slovenčina	4 hodiny
2. týždeň	Rodina	4 hodiny
3. týždeň	Bývanie	4 hodiny
4. týždeň	Obliekanie, odev, osobná hygiena, starostlivosť o zdravie	4 hodiny
5. týždeň	Škola, kalendár	4 hodiny
6. týždeň	Voľný čas a záľuby	4 hodiny
7. týždeň	Stravovanie	4 hodiny
8. týždeň	Cestovanie, doprava	4 hodiny

**Vzorový časovo-tematický plán
rozširujúceho jazykového kurzu štátneho jazyka**

Modul č. 1

Obdobie	Tematický celok	Počet hodín
1. týždeň	Rodina	4 hodiny
2. týždeň	Škola	4 hodiny
3. týždeň	Škola	4 hodiny
4. týždeň	Bývanie	4 hodiny
5. týždeň	Obchody a služby	4 hodiny
6. týždeň	Nákupy	4 hodiny
7. týždeň	Nákupy	4 hodiny
8. týždeň	Počasia a dátum	4 hodiny
9. týždeň	Príroda	4 hodiny
10. týždeň	Voľný čas	4 hodiny
11. týždeň	Cestovanie	4 hodiny
12. týždeň	Slovensko	4 hodiny

Modul č. 2

Obdobie	Tematický celok	Počet hodín
1. týždeň	Rodina	4 hodiny
2. týždeň	Dom, byt, prostredie	4 hodiny
3. týždeň	Škola	4 hodiny
4. týždeň	Jedlo, výživa, stravovacie návyky	4 hodiny
5. týždeň	Stravovanie	4 hodiny
6. týždeň	Nákupy	4 hodiny
7. týždeň	Nákupy	4 hodiny
8. týždeň	Počasia a dátum	4 hodiny
9. týždeň	Voľný čas a aktivity	4 hodiny
10. týždeň	Cestovanie, prázdniny a dovolenka	4 hodiny
11. týždeň	Slovensko	4 hodiny
12. týždeň	Slovensko - Bratislava	4 hodiny

**Návrh lexikálnych jednotiek,
ktoré by mali mať žiaci osvojené po ukončení
Základného jazykového kurzu štátneho jazyka**

Ako pomôcku uvádzame slovnú zásobu v rozsahu 200 lexikálnych jednotiek, ktoré by mali mať žiaci osvojené po absolvovaní základného jazykového kurzu štátneho jazyka.

Žiak rieši komunikačné situácie adekvátne s rozsahom osvojených jazykových prostriedkov, ovláda jednotlivé varianty riešenia jednoduchých situácií, jazykové prostriedky vyberá v súlade s jazykovou situáciou.

Slovná zásoba základného jazykového kurzu tvorí 22 slov:

- ahoj, ako, aký, -á, -é, áno, auto, autobus,
- bábka, bábika, báť sa, bežať/behať, bicykel, biely, -a, -e, blahoželať/gratulovať, blúzka, brána, brat/sestra, brat', Bratislava, budova, bufet, byt, byť, bývať,
- cesta, cestovať, ceruza/ceruzka, cestoviny, cudzinec, cukráreň, cyklista,
- čaj, čakať, časopis, červený, -á, -é, česať sa, čiapka, čierny, -a, -e, čistý, číslo, čítať, človek, čo, čokoláda,
- dážď, dcéra, deň/dni, desiata, dieťa, dlhý, -á, -é/krátky, -a, -e, dnes, dobre/zle, dobrý, -á, -é/zlý, -á, -é, doktor/lekár, dole/hore, dom, doma, domov, doobeda, drahý, -á, -é, Dunaj, dvere, džem,
- ďakujem, dedina, deň/noc, desiata, dieťa/deti, dievča/chlapec, divadlo, dívať sa/pozerať sa, divák/diváčka,
- farba, fialový, -á, -é, film, fotografovať, fúkať, futbal,
- gratulovať/blahoželať,
- herec, hlava, hlavný, -á, -é, hnedý, -á, -é, hodina, hore/dole, teplo/zima, horúco, hotel, hovoriť/rozprávať, hrať sa, hrebeň, hrniec, hruška, hudba, hydina,
- chlapec/dievča, chlieb, chodba, chodiť,
- ísť, ihrisko, izba,
- ja, jablko, jahoda, jar, jedáleň, jeseň, jesť,
- kabát, kakao, kam/kde, kamarát/kamarátka/priateľ/priateľka, kapusta, káva, kefka, kino, klubovňa, kniha, knižnica, kočík, koláč, koruna (platidlo), kôš, krásny, -a, -e/pekný, -á, -é, krátky, -a, -e/dlhý, -á, -é, kresliť, kričať, križovatka, krk, kto, ktorý, -á, -é, kuchyňa, kúpať sa, kura/kurča, kúpeľňa, kúpiť, kupovať, kvet, kvitnúť,
- lampa, láska, lekár/doktor, loď, lopta, lúka, lyžica,
- ľahký, -á, -é/tážký, -á, -é, letieť, leto, ležať, lietadlo, limonáda, list/lístok,
- mačka, malina, malý, -á, -é/veľký, -á, -é, mama/matka/mamička, maslo, mať rád, -a, -o, med, mesto, mäso, minerálka, minúta, mlieko, miesto, nový, -á, -é/starý, -á, -é, modrý, -á, -é, more, môj/moja/moje, most, muž/žena, múdry, -a, -e, my, mydlo, myslieť,
- nábytok, nakúpiť, nakupovať, napísať, nastúpiť/vystúpiť, náš/naša/naše, nízky, noc/deň, noha/nohy, nohavice, nos, noviny, nový, -á, -é/starý, -á, -é, nožnice, nôž,
- nízky, -a, -e/vysoký, -á, -é,
- obdobie, obed, obedovať, obchod, obliekať sa/vyzliekať sa, obraz/obrázok, obsadiť, obúvať sa/obuť si, odísť, odkiaľ/skade, odpovedať, oko/oči, okno, okuliare, olovrant, olovrantovať, on/ona/ono/oni/ony, opakovať/zopakovať, oranžový, -á, -é, otec, otvorený, -á -é/zatvorený, -á, -é, otvoriť/zatvoriť, ovocie,
- padať, papier, paprika, paradajka, park, pečivo, pekne, pekný, -á, -é/krásny, -a, -e, peniaze, pero, pes, peši/pešo, písanka/zošit, písať, piť, plakať, plávať, počítať, počuť, počúvať,

- pohár, polievka, pomaranč, pomáhať, ponáhľať sa, poobede, posteľ, pošta, potraviny, potrebovať, pozerat' sa/dívať sa, pracovať/robiť, pravítka, priateľ/priateľka, kamarát/kamarátka, prečítať, predavač/predavačka, predávať, predstaviť, prechádzať, prichádzať, pripraviť/pripraviť sa, prísť, program, prosieť, prst/prsty, prší, pýtať sa/pýtať si,
- rádio, ráno, raňajky, raňajkovať, riaditeľ, robiť/pracovať, rodičia, rozprávať/hovoriť, rozumieť, rožok, ruka/ruky, ružový, -á, -é, ryba, rýchly, -a, -e, ryža,
 - sedieť/stáť, sekunda, sestra/brat, skade/odkiaľ, skákať/stáť, skriňa, slnko, Slovensko, smutný, -á, -é/veselý, -á, -é, sneh, sneží, spáľňa, spať, spievať, starý,- á, -é/nový, -á, -é, stena, sto, stolička, stôl, strom, studený, -á, -é/teplý, -á, -é, sukňa, syr,
 - šaty, škola, študent/študentka, študovať,
 - tabuľa, tancovať, tanier, telefón, telefonovať, televízor, teraz, topánky, tráva, trieda, tvár, tvoj, -a, -e, ty,
 - ťažký, -á, -é/ľahký, -á, -é, telo, teplo/zima, teplý, -á, -é/studený, -á, -é, tisíc,
 - učebnica/kniha, učiť sa, učiteľ/učiteľka (používať oslovenie pán učiteľ, pani učiteľka), ucho/uši, ukazovať, ulica, umývadlo, umývať sa, ústa, utekať, uterák, utierať sa,
 - vajíčko, variť, váš/vaša/vaše, večer, večerať, veľký, -á, -é/malý, -á, -é, veselý, -á, -é /smutný, -á, -é, video, vidieť, vidlička, vietor, vlak, vlasy, vľavo, voda, volať, vpravo, vpredu, vrátiť sa, vstávať, vzadu, vreckovka, vy, vysoký, -á, -é/nízky, -a, -e, vystúpiť/nastúpiť, vyzliekať sa/obliekať sa,
 - zajtra, zatvorený, -á, -é/otvorený, -á, -é, zatvoriť/otvoriť, zaujímavý, -á, -é/nezaujímavý, -á, -é, zelený, -á, -é, zemiaky, zima/teplo, zle/dobre, zlý, -á, -é/dobry, -á, -é, zmrzlina, zoznámiť/zoznámiť sa, zošit/písanka, zub/zuby,
 - žena/muž, žiak/žiačka, žltý, -á, -é,
 - číslovky 1 - 20,
 - dni v týždni, mesiace v roku, ročné obdobia.

Ukážky prípravy učiteľov vyučujúcich v expertných skupinách

Ukážka č. 1

Téma: Rodina - rodinní príslušníci, moje miesto v rodine.

Pomôcky: Slovenčina pre cudzincov, Obrázkový slovník slovenčiny, výkres, ceruzka, voskové farbičky, fixky, pravítko

Postup:

MOTIVÁCIA

- Učiteľ prerozpráva (alebo priamo prečíta) rozprávku *O dedkovi a repe* Slovenčina pre cudzincov, s. 111).
- Podľa počtu detí nasleduje dramatizácia rozprávky (opätovné precvičovanie základných komunikačných viet - oslovenie, prosba a pod.).

EXPOZÍZIA

- Pomocnými otázkami sa prepracovať k pojmu „rodina“, napr. Kto na poli našiel repu? Čo dedko urobil, keď nemohol repu vytiahnuť? Koho ešte zavolať? Koho iného si mohol zavolať na pomoc? Záver: Dedko, babka, vnučka, syn, dcéra - spolu tvoria rodinu.
- Podľa kresieb (Obrázkový slovník slovenčiny, s. 22,23) vysvetliť vzťahy a pomenovať rodinných príslušníkov.

FIXÁCIA

- Rozhovor s využitím nových slov, napr. Koľko máš súrodencov? Ako sa volá sestra (brat, mama, otec, ...)? Kde bývajú starí rodičia? Koľko rokov má tvoj najstarší bratranec? Čím je tvoj najmladší strýko? Chcel(a) by si mať manželku (manžela)? Koľko detí by si chcel(a) mať? Kto z rodiny je pre teba vzorom? Prečo?
- Nakresliť na výkres vlastný rodokmeň, nad každým rámčekom slovenské pomenovanie rodinného príslušníka a vo vnútri jeho konkrétne meno, aspoň tri úrovne: deti (ja, súrodenci, bratraci, sesternice), rodičia (mama, otec, ujovia, tety), starí rodičia, možnosť farebného rozlíšenia úrovní, prípadne otcovej a matkinej strany.
- Prezentácia rodokmeňov (deti určite uvítajú, ak si rodokmeň pripraví aj učiteľ).

Ďalšie osvedčené metódy a postupy

Oblečenie – deti samy popíšu, čo majú práve na sebe oblečené, aké oblečenie by chceli mať, v čom sa najlepšie cítia, ako vyzerá ich národný kroj (môžu ho nakresliť), kto nosí rovnošatu, akej farby, prečo (vhodné je pripraviť si zopár farebných obrázkov vojakov, policajtov, požiarnikov, lekárov a pod.).

Záľuby - určite bude medzi nimi figurovať hudba, preto si vypočujú niekoľko súčasných slovenských populárnych piesní a pokúsia sa spolu s učiteľom interpretovať text piesne, (učiteľ sa pýta na názor detí, či sa im páči alebo nepáči melódia a text piesne a pod.), samy sa potom pokúsia vytvoriť vlastné jednoduché rýmy a dotvoriť melódiu.

Scénky – deti si vylosujú dvojice i situáciu (na lístočku: v obchode, u lekára, v autobuse ...), pripraví si krátky rozhovor.

Pantomíma – deti si na lístočku vylosujú, aký pocit budú znázorňovať: (veselý, smutný, nahnevaný, prekvapený, vystrašený, ...) a snažia sa ho predviesť bez slov, ostatní hádajú, aký pocit predstavujú.

Súťaž – v časovom limite vymyslia čo najviac slov podľa kategórií, napr. farby, príjemné pocity, predmety v tejto triede, rodinní príslušníci, zvieratá, povolania, štáty, druhy športov.

Hry – Háďaj na čo myslím! (deti musia vytvoriť gramaticky správne otázky – zisťovacie).

Reťaz slov - nasledujúce slovo začína na hlásku, ktorou končí predchádzajúce.

Vypracovala: Mgr. J. Reptová, ZŠ Brezová pod Bradlom

Ukážka č. 2

Téma: Jeseň – príroda, farby jesene, dúha, ročné obdobia, práce v záhrade.

Pomôcky: Farebné ceruzky, vylisované listy, lepiaca páska, papier, obrázky jesennej prírody, obrázkové atlasy a Obrázkový slovník slovenčiny.

Postup: 1. Kreslíme dúhu a pomenúvame farby

Rozhovor: Kedy býva dúha?

Už si videl dúhu?

Ktorá farba sa ti najviac páči? Prečo?

2. Práca s obrázkovým slovníkom

Čítanie a kreslenie: - časť príroda (s.53) - záhrada

- časť zelenina (s. 56, 57) – ktorú pozná a má rád, vyfarbí pastelkami

- časť ovocie (s. 58, 59) – ktoré pozná a má rád, vyfarbí pastelkami

3. Ročné obdobia

Rozhovor: Aké ročné obdobia poznáš?

Aké je ročné obdobie?

Pozorovanie: Použijeme obrázky jesennej prírody.
Písanie: Odpísať báseň o jeseni (podľa výberu učiteľa).

Ústna prejav: Výrazne predniesť báseň.

Kreslenie: Dokreslí obrázok podľa vlastného rozhodnutia.

4. Domáca úloha – naučiť sa naspamäť báseň Jeseň.

5. Ústny prejav – rozprávanie na tému zbieranie listov, kde, s kým, z akého stromu je list, ktorý si vybral na vylisovanie.

Didaktické ciele:

- farby okolo nás,
- charakteristické farby jednotlivých ročných období,
- jeseň: zber úrody, práca v záhrade.

Vyučovacie metódy:

- motivačný rozhovor,
- práca so slovníkmi, vyhľadávanie, pozorovanie,
- opis jesennej prírody,
- výrazný prednes.

Rozprávanie na tému ako vzniká dúha, pomenovanie jej farieb. V Obrázkovom slovníku slovenčiny hľadáme obrázky zeleniny a ovocia. Tie ktoré žiak pozná, pomenuje a vyfarbí.

Témy rozhovorov:

- príprava pomôcok na vyučovaciu hodinu a príprava domácej úlohy,
- o spôsobe prípravy jedál zo zeleniny a ovocia.

Priebeh vyučovacej hodiny:

- počúvanie príbehu o jeseni,
- sledovanie ilustrácií súvisiacich s príbehom,
- tvorba vlastnej ilustrácie na tému jeseň,
- odpísanie básne a hlasné čítanie básne,
- zadanie domácej úlohy.

Záver hodiny:

- zhodnotenie práce žiaka/žiacov.

Vypracovala: Mgr. Milota Bajlová, ZŠ a MŠ Riazanská 75, Bratislava

Ukážka č. 3

Téma: Bratislava – mesto na Dunaji. Orientácia v meste.

Pomôcky: Mapa Bratislavy, obrázkové publikácie mesta, kópia našej mestskej časti z mapy Bratislavy, farebné ceruzky, vylisované listy, fixky, pracovný zošit, lepidlo, nožnice, papier, značky v meste.

Postup: 1. Rozhovor

Rozhovor: Kde sa nachádza tvoja škola? (okres, mesto, ulica)
Kde bývaš? (mesto, ulica, štvrť, región)
Ako cestuješ domov zo školy?

Kde je štadión Interu?
Ako sa tam dostaneš?

- Počúva a hľadá: 2. Práca s plánom nášho mesta
- hľadať známe lokality,
- orientovať sa v sprievodcovi mesta.
- Rozpráva a kreslí: 3. Farebné vyznačenie známych trás
- do školy a zo školy,
- na tréning a domov,
- cestovanie MHD (električka, autobus, trolejbus),
- cestovanie autom.
- Rozhovor: 4. V obrázkovej publikácii hľadáme
- miesta a budovy, ktoré žiak pozná alebo ich navštívil.
- Píše: 5. Samostatná práca
Tvorenie viet s využitím značiek.
6. Domáca úloha – Bol som na exkurzii.

Didaktické ciele:

- zopakovať to, čo sme si doteraz o hlavnom meste Slovenska povedali,
- oboznámiť sa s presnou polohou Bratislavy,
- poznať bližšie mestskú časť, v ktorej sa nachádzajú škola a bydlisko žiaka.

Vyučovacie metódy:

- motivačný rozhovor,
- vysvetľovanie, práca s mapou, práca s obrázkovou publikáciou, so značkami,
- opakovací rozhovor.

Štruktúru aj obsah hodiny pripraviť tak, aby žiak rozumel jednotlivým úlohám. Ak je na hodine iba jeden žiak, odporúčame využívať formu dialógu medzi učiteľom a žiakom.

Príklady na témy rozhovorov (použiť názorné pomôcky, napr. mapa obce alebo mesta, plán mestskej časti, obrázkový sprievodca):

- cesta do školy,
- bydlisko,
- voľný čas po vyučovaní.

Príklady na samostatnú prácu:

- poznať dôležité dopravné značky,
- dopĺňať správne podstatné meno do vety,
- napísať krátke rozprávanie.

Metodické pokyny na administráciu prehľadu o vzdelávaní detí cudzincov v jazykovom kurze štátneho jazyka a osobný záznam

o Pedagogickú dokumentáciu v základnom jazykovom kurze štátneho jazyka a rozširujúcom jazykovom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov tvorí okrem učebného plánu a učebných osnov aj dokument Prehľad o vzdelávaní detí cudzincov v jazykovom kurze štátneho jazyka (ďalej len „prehľad o vzdelávaní“). Osobný záznam dopĺňa dokumentáciu žiaka.

Prehľad o vzdelávaní a osobný záznam poskytujú ucelené informácie o celej skupine a konkrétnom žiakovi jazykového kurzu predovšetkým:

- učiteľovi,
- rodičom,
- škole, v ktorej žiak uskutočňuje povinnú školskú dochádzku,
- kontrolným orgánom.

Prehľad o vzdelávaní detí cudzincov v jazykovom kurze štátneho jazyka

Prehľad o vzdelávaní zaznamenáva prácu so skupinou ako celkom, a taktiež zaznamenáva individuálnu prácu s jednotlivým žiakom.

Prehľad o vzdelávaní sa skladá z dvoch častí:

- A - pevnej časti (viazaná)
- B - učebných listov žiaka.

A časť

I. list

Titulná (prvá) strana – vyplní učiteľ na začiatku jazykového kurzu.

Druhá strana – informuje o kurze štátneho jazyka vyučujúcich,
– zaznamenávajú sa návštevy v triede, tabuľku určenú na zaznamenávanie prázdnin a voľných dní v školskom roku učiteľ jazykového kurzu vyplňa priebežne.

II. list a ďalšie listy

Prvá strana – zaznamenáva prehľad žiakov (poradové číslo, meno žiaka, ročník, dátum zaradenia do kurzu, dátum ukončenia, resp. odchodu z kurzu z rozličných dôvodov).

Druhá a ďalšie strany – sú určené na dennú evidenciu neprítomných žiakov, učiteľ uvedie dátum, meno žiaka a počet vyučovacích hodín, na ktorých žiak nebol prítomný.

B. časť

Učebný list žiaka je neoddeliteľnou súčasťou prehľadu o vzdelávaní:

- zaznamenáva školský rok, poradové číslo podľa prehľadu žiakov, meno žiaka, ročník, skupinu,

- vyučujúci zapisuje každému žiakovi prebrané učivo, s uvedením konkrétnej činnosti žiaka, podľa počtu odučených vyučovacích hodín (jeden riadok/jedna vyučovacia hodina),
- hodnotenie odporúčame slovné, podľa uváženia vyučujúceho,
- poznámky uvádzať podľa usmernenia označeného *.

○

Dokumentácia je vo formáte A4, učebný list je z kartónu, z dôvodu častej manipulácie učiteľom (Príloha č.1).

Osobný záznam žiaka

Osobný záznam žiaka vyplňa učiteľ v dvoch časových intervaloch: pri zaradení žiaka do kurzu a po jeho ukončení, resp. predčasnom odchode žiaka z kurzu z rôznych dôvodov.

Osobný záznam žiaka zaznamenáva základné údaje o žiakovi, o prebranom učive a o pozorovaní žiaka počas jazykového kurzu.

1. strana

Pečiatka školy – kmeňová škola, pri ktorej je zriadená skupina žiakov v základnom a rozširujúcom jazykovom kurze štátneho jazyka.

Poradové číslo – korešponduje s poradovým číslom žiaka, pod ktorým je zaevidovaný v prehľade o vzdelávaní.

Meno žiaka, dátum narodenia, štát, z ktorého dieťa pochádza, ročník, bydlisko, meno, povolanie a súčasné zamestnanie rodičov – odporúčame vyplniť spolu s rodičmi. Tieto základné informácie sú potrebné pre počiatočnú prácu učiteľa so žiakom.

Príchod – dátum, kedy učiteľ začal so žiakom pracovať.

Odchod – dátum ukončenia vzdelávania.

Prebrané učivo – v tejto časti učiteľ podrobne uvedie, čo žiak prebral zo slovenského jazyka.

Hodnotenie za uplynulé obdobie – týka sa zhodnotenia úrovne jazykových kompetencií žiaka.

2. strana

Záznam o pozorovaní žiaka počas jazykového kurzu – je zameraný na sociálne a výkonové charakteristiky, pamäť, vyjadrovacie schopnosti v slovenskom jazyku.

Ďalšie charakteristiky žiaka – v tejto časti učiteľ môže uviesť všetky údaje, poznatky a odporúčania týkajúce sa žiaka, ktoré uzná za potrebné a vhodné.

Učiteľ skupiny – vyplní potrebné údaje.

Riaditeľ školy – podpíše osobný záznam po jeho celkovom vyplnení, t.j. po ukončení jazykového kurzu alebo odchode žiaka z jazykového kurzu z rôznych príčin.

Osobný záznam (originál) je potrebné archivovať s ďalšou pedagogickou dokumentáciou týkajúcou sa vzdelávania žiaka.

Osobný záznam je veľmi dôležitým informačným zdrojom pre pedagógov, ktorí budú žiaka ďalej vzdelávať (Príloha č. 2).

